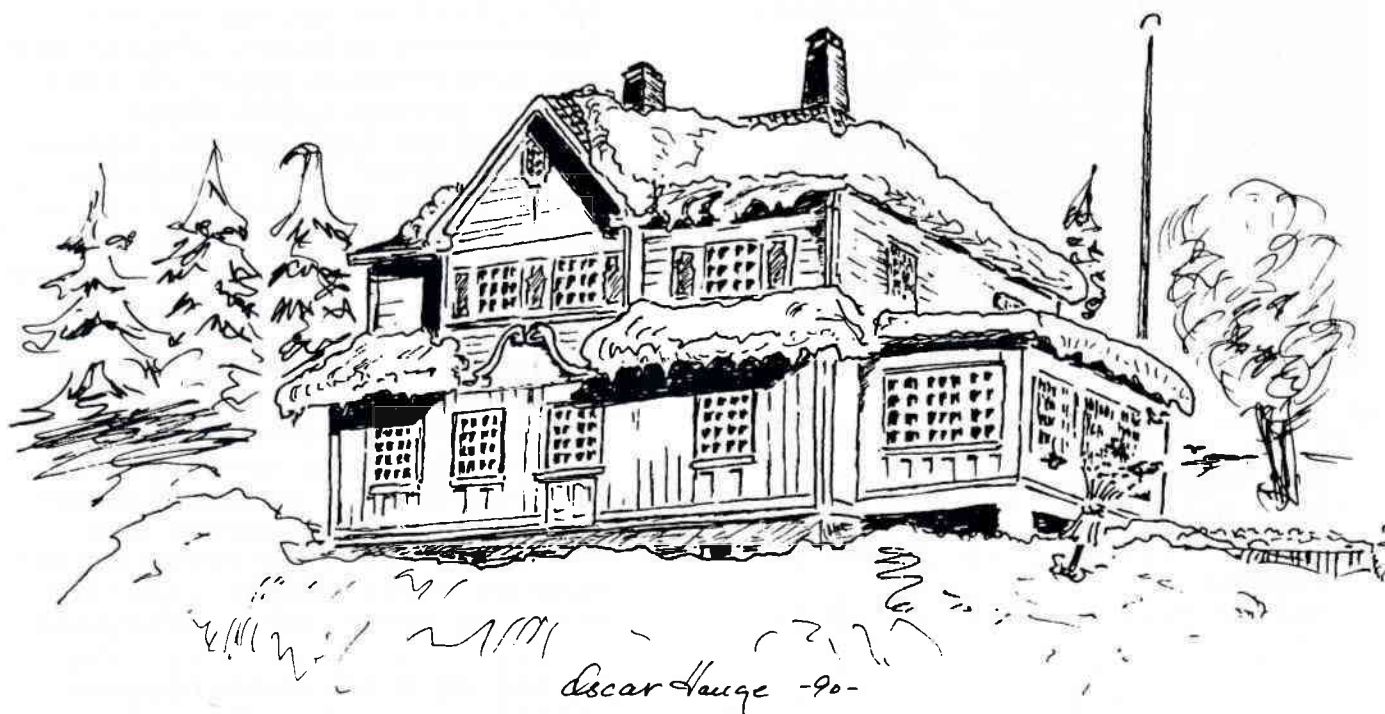

SKOGER HISTORIELAG

Bistovinduyfngst

Bernaasvillaen ble oppført i 1918 under navnet «Villa Fredholt».

REDAKSJONSKOMITEEN
presenterer her
blad nr. 2, 11.årgang.

HISTORIELAGETS FORMANN HAR ORDET

Vi fortsetter vår linje med bl.a. å aktivisere de eldste blandt pensjonistene til å fortelle om ting fra gamle dager med generell lokal-historisk interesse.

I forrige nummer av bladet ba vi om lesernes hjelp til å finne frem til notater, avisutklipp, fotografier o.l. Responsen på vår anmodning har hittil ikke gitt noe resultat, men vi gjentar oppfordringen og håper på lesernes hjelp.

Historielagsnytt distribueres til alle medlemmer i Skoger Historielag. Vi håper og tror at bladet også vil være av interesse for andre og vil gjerne "slå et slag" for å utvide lesekretsen og også medlemstallet i Historielaget. For kr. 50,- pr. år får du bladet i postkassa samtidig som du blir medlem av laget.

Kjenner du noen som kan være interessert, be dem ringe til en av nedennevnte medlemmer av redaksjonskomiteen som benytter anledningen til å ønske alle lesere av bladet

EN GOD JUL

Odd Steen	03- 88 03 35
Hans Halden	03- 88 40 57
Jens H. Brekke	03- 80 05 20
Anne-Lise	
Møller Nilsen	03- 88 48 43

Julen nærmer seg - en fantastisk mai, og juni rant ut i en delvis skuffende juli måned, for å renne over i en like fantastisk høst som sommer i juni. Sommeren kom allikevel ikke tilbake, men vinteren vekket oss til kaos i Konnerudbakkene i oktober. Aldri har vel troverdigheten til den "sikre" norske vinterbilfører vært satt på liknende prøver.

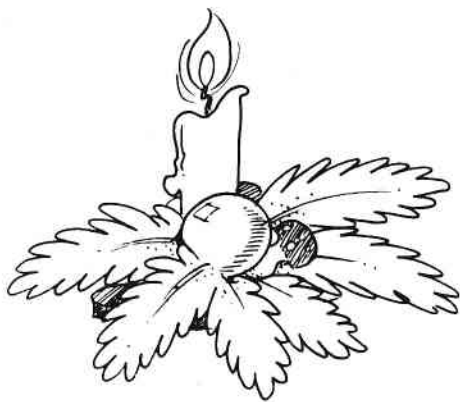
Været har alltid vært et samtaleemne som har interessert folk og vekket minner om hvor mye varmere det var før eller hvor mye mer snø som falt....

Skoger Historielag befatter seg med mye mer jordnær historie. Året som har gått ble en ny suksess for teatergruppa på Solum i juni. På årsmøtet i april fikk vi se noe av det imponerende arbeidet fotogruppa har gjort med å samle og registrere nesten 1.000 gamle fotografier ifra bygda. Gotisk gruppe graver i og transkriberer gamle spennende skrifter, og bygdesamlingene på Borge har tatt imot mange begeistrede besøkende.

I september ble det arrangert et medlemsmøte først med høymesse i Skoger gml. kirke og så med spennende omvisning i bygdesamlingen. Rektor Eriksen på Skoger skole ikledde seg den gamle skolemesterens skikkelse og viste gammel undervisning, og veven var i aktivitet.

Vi har nå 5 omvisere på Samlingen og planlegger en åpen familiedag i august neste år for alle interesserte i bygda vår.

Goro Halden var på Gotland og vil vise lysbilder og fortelle om turen på vårt årsmøte 28/3 neste år. Mye annet vil også skje så sett av datoen alle-

rede nå - 28/3-93 på Skogvang.

Styret og formannen ønsker alle i laget en riktig GOD JUL og gleder seg til nye oppgaver og utfordringer i 1993.

Ha en god, tradisjonell og fin familie jul.

Hilsen

Arild Sønstrød

SKOGERMUSIKKEN

av Odd Steen

I mellomkrigsårene var Skoger musikken et kjent begrep her i distriktet der den opptrådte på offentlige fester, jubileer og tilstelninger fra Botne i syd til Sylling i nord.

Men også etter siste verdenskrig har Skogermusikken holdt sammen og underholdt ved arrangementer i institusjoner og foreninger.

Ja, i mer enn 60 år har disse glade musikanter gledet seg selv og oss andre med sine instrumenter og vært en kulturfaktor i mer enn to generasjoner.

Når og hvordan var det nå dette begynte ?

Et møte ble foranlediget av en av redaksjonskomiteens medlemmer i Audun Husums hjem Vestheim. Vi lar han og hans gamle venn Bjarne Thoresen, de eneste gjenlevende spillemenn av Skogermusikken - fortelle fra sitt liv som bygdemusikantere.

Vi lar BJARNE (84) og AUDUN (81) fortelle:

Det var i 1925 det begynte. Markus Johnsrud inviterte hjem til Torrud, Jørgen Skjeldrum Jordbrek som blåste fløyte, Erling Mile på banjo, Bjarne Thoresen på fiolin og Markus på piano. Øvelsesstedene den første tiden var både på Thorrud og på Jordbrek, der også Jørgen med sin sølvfløyte spilte duett med sin far Kristian Jordbrek på trefløyte.

I 1927 kom Audun - 16 år - med på laget. Han hadde tatt noe undervisning på fiolin, men skiftet til banjo da Bjarne allerede opptok fiolinplassen. Audun overtok banjoen til Erling Mile som drog til Filipinene. Arne Fedje hadde overtatt pianoet og Markus gikk over til trekkspill som han også behersket. Oppdrag på ungdomslagsmøter på Skogvang var av de første opptredener og i et avisreferat etter et ungdomslagsengagemang ble navnet SKOGERMUSIKKEN oppgitt til forbauselse for de unge spillere. Dette navn skulde vise seg å bli et lokalt kulturbegrep i et par generasjoner.

Under Markus Johnsruds fravær fra bygda, mens han gikk på landsbruksskolen spilte Hilda Jordbræk, (gift Grinde) piano en periode før Arne Fedje overtok som fast pianist. Hvis piano ikke var tilgjengelig, tok han sitt pianotrekkspill i bruk.

Da Markus kom tilbake fra landbruksskolen i 1929 begynte for alvor Skogermusikken å spille ved fester og tilstelninger med en besetning på 4 mann: Markus på trekkspill, Arne på piano, Bjarne på fela og Audun på banjo.

Honorarene for julefest o.l. var 10 kroner på hver (spilling til kl. 3 om natta), for aftenunderholdninger 8 kroner. Etter et spilleoppdrag for det nystartede Konnerud Idrettslag på Konnerudkollen Turisthotell lå veien åpen for engagement ved hotellet gjennom en lengere periode.

Kontrakt ble inngått om å spille, 1., 2. og 4. dag jul samt nyttårsaften, og forskjellige lands nasjonalsanger måtte innøves da det blandt gjestene var flere utlendinger som måtte vises ære og oppmerksomhet.

Markus ble Skogermusikkens "innpisker" og leder og stilte maksimale krav ved innøving av repertoar. Han var også den eneste av gutta som hadde bil og Buick'n til'n Markus - Z 4274 - fraktet de glade spillemenn til oppdrag rundt i distriktet.

Spilleoppdragene på offentlige tilstelninger opphørte ved krigsutbruddet i 1940 og ble ikke tatt opp igjen i samme grad som tidligere, men musikkglæden samlet igjen de tilårskomne gutter og øving og spilling til hygge og avkobling tok til igjen etter krigen, først i hjemlige omgivelser.

Det fortsatte med underholdningsoppdrag i syke- og aldershjem, private jubileumsselskaper o.l. Et skikkelig "come back" ble det da Skoger Pensjonistforening startet i 1981 og pensjonister i Skoger fikk oppleve en "Indian summer" og svingte seg i dansen da den gamle "SKAUERMUSIKKEN" spilte de gamle og kjente melodier fra deres ungdom.

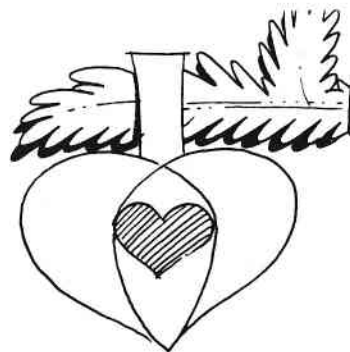
Særlig for Bjarnes vedkommende kunde det være problematisk å bevare mykheten i fingrene ved sitt yrke som smed og han benyttet bl.a. anledningen i smia til å massere og myke opp fingrene i dampen som fremkom ved nedkjøling av de ting som ble smidd i løpet av dagen.

Fortsatt er Bjarne og Audun på farten med fele og banjo som medspillere bl.a. på fredagstreff på Kobbervik Gård.

Den gamle Skogermusikken har gjort jobben sin og satt sitt preg på kulturlivet i bygda og vi takker de to, fortsatt aktive og glade spillemenn for deres musikalske innsats siden 1925.

Med løfte om at et tidligere musikkopptak av en fulltallig Skogermusikk samt et referat i HISTORIELAGSNYTT vil bli bevart i det lokalhistoriske arkiv, takker vi for intervju og den musikalske vandring gjennom et langt livsløp.

Av Hans Halden.

Redaksjonskomiteen har store og sterke ønsker om å gjøre Historielagsnytt til en leseverdige publikasjon for yngre og eldre, så-vel som for nyinnflyttere i det som tidligere var Skoger kommune. Derfor er det om å gjøre å finne frem til kilder som kan berette om tider og forhold til vårt ståsted. Naturlig nok er det blant de eldre en alt vesentlig må henvende seg med slike oppdrag. Noen vet meget, andre mere, - og en som har alle gode egenskaper i så henseende er Lillemor Borge. Hun er en dame opp i årene, og har et livsløp spekket med opplevelser og tildragelser, dessuten en hukommelse og fremstilling som er ganske enestående.

Hun er født Fjeld og er søster Kai Fjeld, som begge vokste opp i et miljø av stor historisk interesse like meget som av kulturhistorisk verdi. Det er mange som har nytt stor glede av Lillemors forteller- og skrivekunst, - og etter denne innledning vil en finne en av hennes artige innlegg, - og vi er lovet flere.

Lillemor Borge

BUTIKKEN SOM FORSVANT

av Lillemor Borge

Redaktøren av Historielagsnytt har bedt meg skrive ned det jeg vet om butikken som holdt til på Andorsrud. Registrering av nedlagte handelssteder har blitt historie. Knappt noen vet at Aaserudkrokens første butikk ble opprettet på Furuvold i slutten av 1800 tallet.

C.O. Fjeld kom fra Eidskogen i 1877 som skogforvalter av W. Stibolts skoger, det nåværende Selvik Bruk. Han manglet flere skogsarbeidere, og fikk grønt lys for å hente inn en koloni Eidskoginger som bosatte seg i området. Fra før var skogsarbeidet levebrød for de fleste i Vestbygda, nå ble det en anselig flokk som skulle fungere best mulig her. Hus ble bygd, og litt jord fulgte med, ku og gris og noen høner var det hos de fleste. Men viktigst var hesten, den var motoren i skogsdrifta. Med store skogstrekninger var det nødvendig med ukependlere. Kojer og boplasser langt inn i de dype skoger ble skogsarbeiderens annet hjem.

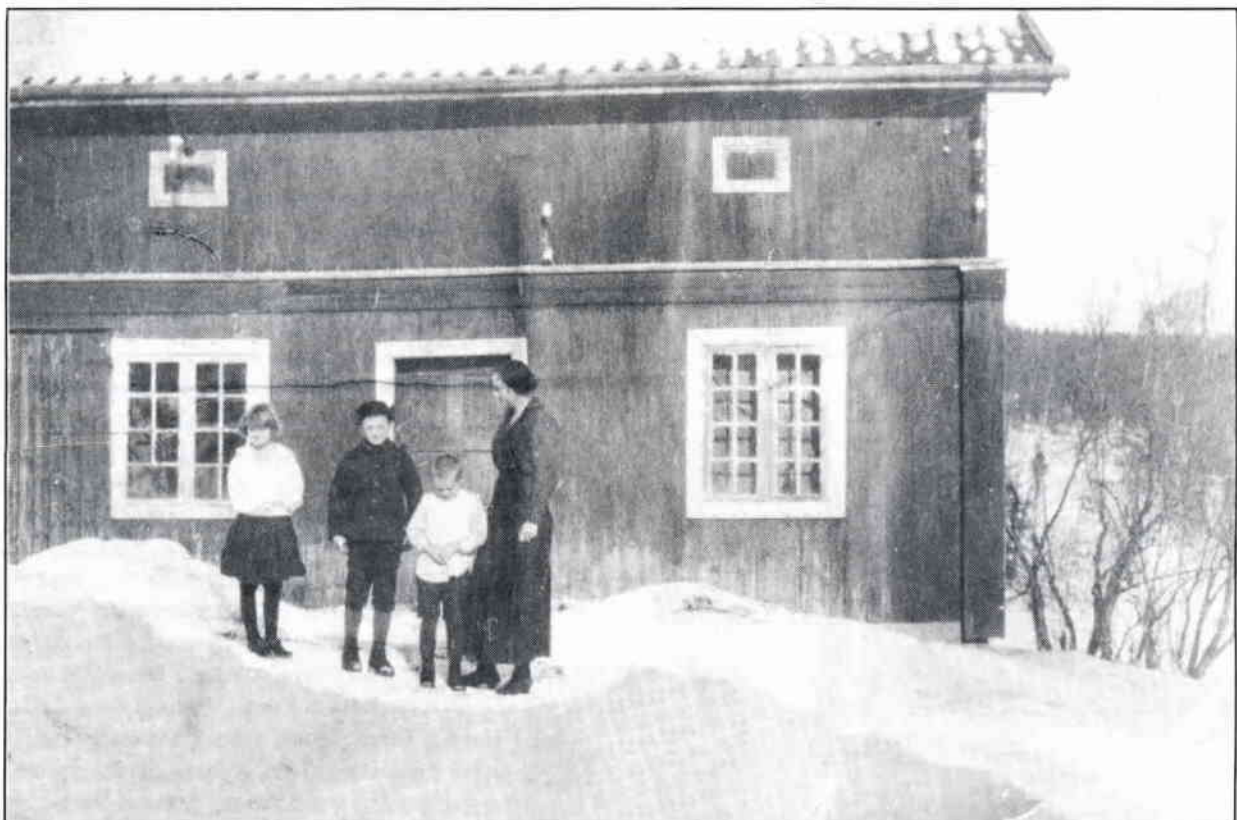
Problemet med utnisting meldte seg, hver enkelt husstand måtte dra lange veier for å skaffe seg det nødvendigste til familien hjemme, og til pendlere, far sjøl. For å forenkle det hele startet C.O. Fjeld en "sjapp" i bryggerhuset på Furuvold. Hver uke ble det hentet varer, med hest selvsagt, hos grosserer Emil Onshuus i Drammen. Det var enklere dengang, hadde man praktisk sans kunne man sette igang uten myndighetenes velsignelse. Butikken på Furuvold hadde det nødvendigste, mjøl, gryn, sirup og sildetønner, margarinbutter, pultost og prim.

Økseskaft, sager og hesteko var like aktuelt som skrå-
tobakk og snus, kaffe, kamfer-
dråper og parafin. Lampeveker
og hestehavre, alt fikk plass
i bryggerhusrommet på Furuvold.
Året 1894 flyttet C.O. Fjeld
m/fam. til Andorsrud og butik-
ken fulgte med på lasset.
Enda et bryggerhus ble innret-
tet til salgsbod, og denne
husker jeg i detaljer. Disken
med skuffer bak, loddvekt
både stor og liten. Best hus-
ker jeg dropsspann dekorert
med blomster, og mjølsekker
som musa hadde gnagd hull på.
Og nå var det kommet butikk-
dame som het frøken Folkedal,
og var fra Oslo. Omkring
året 1905 overdro C.O. Fjeld
Andorsrud og butikken til sin
sønn Conrad B. Fjeld, og han-
delen fortsatte til bortimot
første verdenskrig.

Da Centralbanken kom inn som
eier av Selvik Bruks skog-
kompleks begynte en gedigen
utbygging av Andorsrud. Mer-

kelig nok ligger dette lille
brygger-huset innebygd i den
store kontorbygningen, den
var selve grunnsteinen i
huset som reiste seg rundt
den fine tømmerstua som
inneholdt 3 rom. Hele annen
etasje, 6 rom og kjøkken
ble husvære for kontorsjefen,
Erik Henjum. Første etasje
inneholdt foruten kontorer, bad
til benyttelse for de som øn-
sket det, redskapsbod, som er
å finne i den gamle drengstua,
tømmerveggene der er inntaskte
fremdeles, nettopp her finnes
beviset på at bryggerhuset
faktisk befinner seg midt i
komplekset. Rent historisk er
det også interessant at
Andorsruds gamle tømrede hoved-
bygning befinner seg i først-
mester-boligen, usynlig for all
verden.

Kontorbygningen var utstyrt med
bakeri og takke, samt brygge-

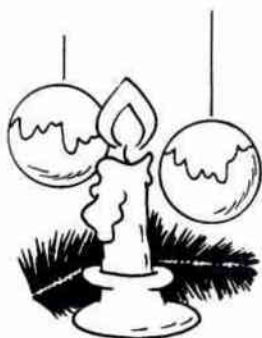

BUTIKKEN SOM FORSVANT

panne og kummer for klesvask. Dette er forlengst borte, uaktuelt som det er for dagens husmødre. Kjelleretasjen var støpt i mur, buevindue ga et herskabelig preg, nesten høytidelig å se til. Men her ble det butikk, en skikkelig landhandel som fikk lastebiler med varer fra grosserer Gjeldstad. Dette ble "tante" Minda Fjelds doméne fra slutten av første verdenskrig. Hun sørget for en velassortert forretning, samtidig som hun tok bakeriet i bruk og forsynte skogsarbeiderne med lekre hjemmebakte grislebrød. Tante Minda var mer opptatt av å gi god servise enn for tjeneste, hun ga godt mål og en dropspose attpå. Hun var raus og godhjerta, det går ikke i lengden. Så da Centralbanken gikk konkurs, reddet hun seg i land ved å nedlegge butikken. Etter en tid åpnet dørene seg igjen 2 dager i uken som filial under Sagbakken landhandleri.

Men tidene forandret seg, biler og supermarkeder gjorde "butikken på hjørnet" overflødig, og vi mistet den sosiale kontakten som miljøet rundt handleturen ga oss. Supermarkedes glassdør åpner seg automatisk når du nærmer deg, innenfor har du ingen å si "goddag" til. Med trillevogn, som skeiner ustyrlig, blander du deg i folkemassen og leter deg fram i hyllene. Du forlater stedet uten å si "adjo". Dessuten heter det "hei" og "ha det" nå.

Utvikling er også avvikling.

FOTOKOMITEEN

av Anne-Lise Møller Nilsen

Fotosamlingen teller nå nær 1000 fotografier. Alt er katalogisert, vi har også dias av de fleste, unntatt er flyfoto av alle gårder og steder i tidligere SKOGER kommune.

Tor Adler Knudsen har vært så hyggelig å stille plass til rådighet, vi har nå utstilt noen av fotosamlingens bilder, på De Norske Skolehistoriske Samlinger, (gml. Latinskolen).

Det er meningen at fotokomiteen skal ha en lysbildekveld på samme sted. Heidi Rustand vil da kåsere litt om noen av våre fotografier. Dette vil bli annonsert i lokalpressen.

Etter en samtale mellom to av fotokomiteens medlemmer og Drammen folkebibliotek kom det frem ønske om å ha utstillingen på biblioteket i 1993. Det er jo en glede at fotokomiteen kan få vist litt av vårt arbeide, så vi ikke er helt anonyme.

Et ønske til alle medlemmer eller de som måtte sitte inne med gamle fotografier,

LA OSS FA LÅNE BILDENE TIL AVFOTOGRAFERING.

Det ligger muligens noen gode bilder bortgjemt som vil være til glede for mange andre.

Vi kan hente bildene og levere dem tilbake etter avfotografering.

Ta kontakt med fotokomiteen.

Helge Furuvoild	03-88 45 68
A.L. Møller Nilsen	03-88 48 43
Heidi Rustand	03-82 67 93
Aase Tandberg	03-89 18 73
Toll Tollum	03-83 32 11

FOR ORD

Av Hans Halden.

Historielagsnytt er ment som noe mere enn å være et talerør til historielagets medlemmer, for dets innhold er dog ikke bare "tørre lagsaker".

De som allerede har stiftet bekjentskap med denne publikasjon, vil ha funnet innlegg med historisk tilsnitt, og burde være en informasjonskilde for langt flere som ønsker å vite mere om sitt nærmiljø.

Konnerud, en bydel med enorm befolkningsvekst i den senere tid, har en rik mangeartet historisk bakgrunn. Derfor har historielagsnytt denne gang innlegg nettopp om "gamle Konnerud", blant kulturminner og om slik det en gang var, gjengitt med forfatteren, Tom Helgesens, tillatelse.

DET GAMLE KONNERUD

Av Tom Helgesen.

Da Drammen "spiste" opp Skoger kommune i 1964, begynte en ny tid. Skoger var delt opp i tre sogn, Strømsgodset, Konnerud og Skoger. Og i de senere årene har særlig Konnerud opplevd store forandringer.

"Bondelandet" har hatt en voldsom vekst i innbyggertallet, og jorder, havnehager og utmark har ~~mistet store arealer~~ til eneboliger og rekkehus.

Men Konneruds første "byggeboom" kom allerede i første halvdel av 1700-tallet. Da fant man drivverdige forekomster av sølvholdig blyglans og kobber i Konnerudkollen. På det meste hadde "Det Jarlsbergske Sølvhaltige Blye- og Kobberverk" rundt 350 ansatte. Driften varierte mye opp gjennom tidene, men gruvene har hatt stor betydning for Konneruds historie. Den dag i dag heter det jo bl.a. Grubegata, Malmveien og Verksveien her oppe.

Skoger Historielag har jobbet i mange år for å gjøre gruvene tilgjengelige for publikum, og faktisk er hele Gruveåsen spekket med spennende kulturminner fremdeles.

BARE FEM GARDER

Opprinnelig bestod Konnerud av bare fem gårder. Den eldste er EIKHOLDT, mens "rud-gårdene", GOMPERUD, ESKERUD, GRINDERUD og KONNERUD sannsynligvis er ryddet etter vikingtiden. Hvorfor sognet fikk navnet Konnerud, er det ingen som riktig vet. Det som er sikkert, er at sognet mot øst grenser til Skoger ved Skjelsbæk. Og navnet Skjelsbæk betyr kort og godt bekken som danner grenseskillet (Skillebekk).

De fem opprinnelige gårdene ble delt i flere bruk opp gjennom historien. En av årsakene til alle de relativt små gårdene på Konnerud, skyldes at verket i sin tid stykket ut gårdene til små bruk for en del av sin funksjonærer og arbeidere. Ved verkets første nedleggelse i 1778 ble de fleste av disse småbrukerne selveiere.

GAMLE HUS

Eldre Konnerudbeboere vet sikkert hvor "GARDEN" er. Stedet eies i dag av familien Frøiland, og ligger like ved Eikholt-senteret. Her står enda den standsmessige hovedbygningen, og opprinnelig har det vært virkelig storfolk som holdt til på denne plassen. Grev Wedel Jarlsberg hadde i flere år sin bolig på dette stedet, men huset ble revet i slutten av 1830-årene etter å ha ligget øde i mange år. Barna som våget seg inn i bygningen fant visstnok rester av gyldenlørsbetrekk og grønne silketapeter på veggene.

^ BYGNINGEN I GRUBEGATA.

Oppe i Grubegata ligger kanskje Konneruds eldste trehus. "Bygningen", også kalt Sprengs-rud, er tydelig merket av tidens tann. Men fremdeles er huset beboelig, og ligger vakkert til i det praktfulle kulturlandskapet under Konnerudkollen. Stedet har opprinnelig vært administrasjonsbygning for Konnerudverket.

FERIESTEDER

I Skogerboken som Fremtiden trykket i 1931, blir det også nevnt at Konnerud har blitt tilholdsted for endel pensjonister og rentenister. Flere av Drammens rike forretningsmenn bygde seg også her-skapelige feriesteder rundt århundreskiftet her oppe. Fru bryggerieier Wriedt fikk oppført Lyngbraathen like ved Hallermoen skole. Hun blinket selv ut hvert eneste tre som skulle brukes i huset, for bygningen skulle bli flottere enn søsterens, Lidskjälvs, ved Almedalsveien, litt lengere inn på Konnerud. Og arkitekten var ingen ringere enn maleren Christian Skredsvig.

Konsul Rudolph kjøpte Lyngbraathen, og hadde det som sommerbolig i mange år. - Det var et herlig sted å tilbringe feriene, minnes Ellen Bache. Hele familien bodde her om sommeren. Her var uthus med spennende høyloft og stall. Kuene beitet rundt omkring, og i hagen stod en stor grønn huske hvor det var plass til 10 mennesker av gangen. Vi hadde eget badehus på Stordammen, det er forresten vedskjul på Lyngbraathen idag, forteller hun.

BERNAAS-VILLAEN

Omkring 1920 bygde Fredrik Kløsterud den flotte hovedbygningen på Lo av Knatholt. Den ble senere overtatt av sagbrukseier O.H. Bernaas. Han anla revefarm der, og stedet er i dag kjent som Bernaas-villaen. Der veien til Djupdalen går inn i dag, lå det et slags tårn. Hele veggen var malt som et norsk flagg, så det var et nokså særegent kjennemerke.

POTETBRYLLUP

Det er rart med gamle navn hvordan de går i glemmeboken. Et eksempel er Blomholtbakken. Navnet sier vel ikke innflyttere på Konnerud noe som helst. Men det er det egentlige navnet på Bernaasbakken.

SERVERINGSSTEDER

Byfolk på tur opp på Konnerud hadde flere serveringssteder å velge mellom.

Fru Moe på Fredholt var en populær dame. Ellers var det også muligheter på Lønnerud og ved Skogvang, rett til høyre ved avkjøringen til Hagbart Kyllands vei. Ja, på før nevnte Lyngbraathen skal det også ha vært kafeteria en kort periode rundt 1960.

Konnerudkollen Turisthotell (Sanatoriet) stod ferdig i 1896. Hotellet var et yndet utfartssted for drammensere, men utenlandske gjester fant også veien hit. I en periode i 1917 ble det brukt som rekreasjonssted for russiske krigsfanger, og noen av russerne slo seg siden ned på Konnerud. Hotellet brant i 1968, og idag finnes nesten ikke spor etter dette praktbygget som lå ved Stubberudveien med nydelig utsikt mot Stordammen.

Skalstads landhandel lå i krysset mellom Hauanveien, Stubberudveien, og Grubegata. Her drev Bjørn Skalstad som kjøpmann til begynnelsen av 1960-tallet. Fremdeles står bygningen intakt, og nå er det "Stiftelsen Konnerudverket" utskilt fra Skoger Historielag som eier den tidligere landhandelen.

Poteten og kjærligheten stod i sentrum på Store Solum gård på Åskollen søndag 21. juni 1992, da "Det Dramatiske Selskab" viste årets skuespill "Poteter og enda litt til".

I det fine sommerværet koste over 500 tilskuere seg på gårdstunet til Store Solum gård da Skoger Historielags teatergruppe fremførte årets skuespill i friluft.

Skuespillet baserte seg på faktisk historie om sognepresten som i 1764 kom til Skoger og forsøkte å overtale bøndene der til å dyrke poteter, samt drive moderne jordbruk. Selvfølgelig var det også en del romantikk med i bildet.

Rammen rundt skuespillet var glimrende, og leikeringen Noreg (en omreisende dansegruppe) var med og kastet glans over forestillingen.

Det var tydelig at publikum satte stor pris på forestillingen, selv om fremføring i friluft uten mikrofon kan medføre at ikke alle stemmene bærer like godt.

Store Solum gård og omgivelsene rundt på gårdstunet og i den vakre hagen var som skapt for det lokalhistoriske skuespill og Historielaget retter en hjertelig TAKK til gårdeier for at stedet ble stilt til disposisjon for den store forsamling av interesserte sambygdinge og også de mange utenom bygda.

GOTISK GRUPPE

av Aase Tandberg

I Historielagsnytt datert desember 1982 - altså for 10 år siden - oppfordres, interesserte til å melde seg til et kurs for å lære gammel gotisk håndskrift. Det var lagets daværende sekretær, Olaf Rustand, som fikk ideen, fordi Historielaget hadde gamle dokumenter som burde tydes. Styret håpet på 5-6 interesserte, men hele 25 personer meldte seg ! Og fylkeskonservator Geir Helgen tilbød seg å være instruktør. Gratis.

Noen av deltagerne mente at ~~det vi nå~~ - temmelig møysommelig - hadde lært, vilde fort bli glemt hvis vi ikke fortsatte å komme sammen til øvelse og lesning. Geir Helgen var enig - og heldigvis vilde han være med i fortsettelsen.

Nå, etter 10 år og 120 møter har vi en fin, sammensveiset gruppe. 11-12 fra den opprinnelige gruppen er fremdeles med, og noen nye er kommet til.

De første 7 år hadde vi møtene på biblioteket, og var veldig godt mottatt der. Men vi fikk etterhvert behov for mer plass til å oppbevare sakene våre. Vi fikk tilbud om møtelokale på De Norske Skolehistoriske Samlinger,

Første møte hadde vi på biblioteket 31. januar 1983. Deltagerne var i alle aldre, fra 17 - 70 år. Kurset var beregnet på å vare ca. 3 måneder, med ukentlige møter. På Historielagets årsmøte i mars 1983 fikk alle deltagere et elegant diplom, tegnet av Geir Helgen, som vidnesbyrd om gjennomgått kurs.

og tok med takk imot tilbudet. Der har vi god plass til alle sakene våre.

Fra tid til annen har vi hatt besøk fra aviser. Først ute var vel DT & BB - og det har vært flere. En gang blev det skrevet at vi leser "gallisk" !

Sannsynligvis har vel den som skrev det, ikke husket hva som var sagt - og har feil=lest sitt eget notat. Det er ikke bare håndskriften fra 200 år bakover som kan være vanskelig å lese - .

Iblandt har vi funnet noen virkelig triste saker, om syke og/eller foreldrelose barn, om hjelp- og pleie=trengende gamle. Vi har ogsaa funnet mye som har med skole og kirke å gjøre.

Vi registrerer og listefører alt, med notat om hvad saken gjelder. Endel transkriberer vi i sin helhet.

På møtene arbeides det flittig.

- Vi samarbeider hele tiden, og hjelper hverandre så godt vi kan.

Selvsagt har vi kaffe-og-kake-pause. Det er jo bestandig viktig.

Med til historien hører ogsaa at vi har vært budne til Nora Unelssred i nyttårsfest og til Astri Gudal Gulbrandsen, til Jørgen Borge og til Ingalill Persen ved midtsommer.

Det er de mest forskjellig-
artede tekster vi har lest og
transkribert - for Historielag-
et og for utenforstående: Et
dokument fra Rigsforsamlingen
på Eidsvold i 1814, med regler
for styringsverket er vel det
mest spesielle. Ellers har vi
arveoppgjør, skifter, skylddel-
ingsdokumenter, skjøter, kon-
trakter, rettsdokumenter, en
drapssak. Det mest fantastiske
er vel den bloddryppende spø-
kelsseshistorien fra Stockholm
slott, datert 16. desember 1696.
Men mest har det vel vært
altergangsattester og lysning-
attester.

GOTISK - GRUPPEN I ARBEID

SKOGER BYGDESAMLINGER

av Bjørn Eriksen

Det var Markus Johnsrud, Hans Steen og Henry Mathiesen, som i 1975 fikk ideen om å samle og oppbevare gjenstander fra det gamle Skoger herred. De reiste rundt i bygda og forespurte om ting som kunne være interessante i historisk sammenheng. Det var også andre som hjalp til med innsamlingsarbeide.

Lokalet til samlingen fant de på MELLOM BERGE. Eierne Trine og Oddvar Borge Johansen var villige til å leie ut stallen og deler av fjøset til lokale.

Den gangen var det tenkt mest som lagerlokale, etterhvert så man mulighet for å bruke det også som utstillingslokale.

Det var et stort arbeide å gjøre stall og fjøs til et pent, rent og ryddig utstillingslokale.

Utstillingen kom etterhvert på plass, og det var en høytidelig åpning.

Mengden av gjenstander økte på, det kom inn flere dubletter, og samlingen ble noe uoversiktlig. Det var behov for utvidelse og omorganisering.

Jørgen Borge hadde egenhendig og alene ryddet gjødselkjelleren slik at denne var brukbar som magasin.

Ting som vi hadde flere eksemplarer av, eller som tok for mye plass, ble satt i magasinet.

Borge Johansen overlot resten av fjøset til samlingene.

Lokalet fikk gjennomlys, alt ble vasket og malt.

Jordbruksredskapene ble ordnet i forhold til hvilke onner de var brukt i.

Husholdningsutstyr til baking, slagting og til behandling av melka samlet på et sted.

I spilltauene i den tidligere stallen er det samlet utstyr

fra forskjellige verksteder: skomaker, snekker, smed og hjulmaker. Mye av skomakerutstyret kommer fra Vestbygda skole der, det tidligere ble drevet kurs i skomakrering.

Hjulmakerutstyret er fra verkstedet til Bjørnstad ved Fagerheim. Snekkerredskap fantes på alle gårder, man reparerte selv når det trengtes.

Smedredskapen er fra smia til Thoresen ved Holmestrandsveien. I denne avdelingen finnes også redskap for skogsdrift, med bl.a. en av de første Jobu motorsagene. Vi har også is-sager fra den tiden det var vanlig med isdammer. Det fantes en slik ved Skoger stasjon. Isblokkene ble lagret i skur fylt med sagflis og brukt av Skoger Meieri.

I et hjørne av den avdelingen, er det satt opp et kjøkken som kommer fra sidebygningen på Nordre Unelsrød. Innredningen er fra før 1910. Veggene er malt koboltblå, en farge som kommenteres ivrig av de besøkende.

Ved siden av kjøkkenet er det nylig satt opp en stor vev som kommer fra Viulsrud. Her finner vi også en steinrulle og en av de aller første vaskemaskinene. Den kommer fra Stormoen gård.

Det finnes også en liten skoleavdeling med pulter fra Vestbygda skole. Her er også en samling av gamle skolebøker som mange av de besøkende kjenner igjen.

Det vil føre for langt å nevne alt som finnes i samlingen. Vi anbefaler et besøk !

Dersom noen har gjenstander som kan være av interesse, hører vi gjerne fra dere.

Besøket har tatt seg opp i sommer. Drammen Rotary, Pensjonistforeningen og Lier Historielag, har bl.a. vært på besøk. Skoleklasser har også vært innom.

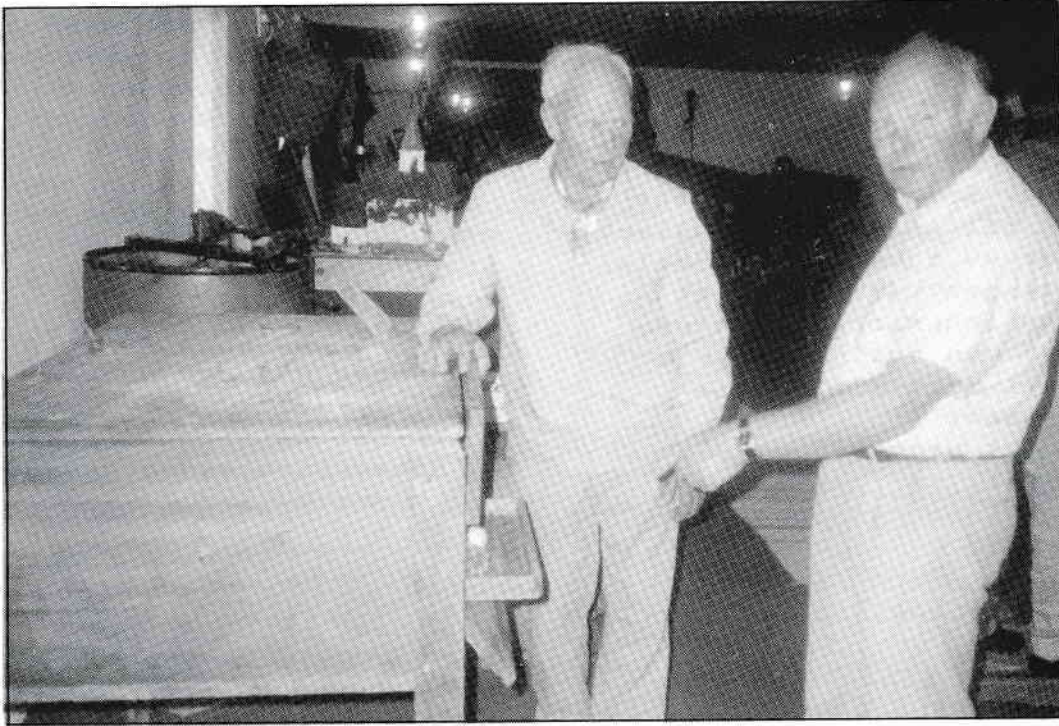
Jørgen Borge er den drivende kraft i arbeidet med Skoger Bygdesamling. Sammen med seg i komiteen har han: Harald Hindhamar, Hans Steen, Jens H. Brekke, Nora Unelsrød og Bjørn Eriksen.

Kontaktperson er: Jørgen Borge
tlf. 03 -88 54 46.

Vi tar gjerne nye medlemmer.

Til slutt vil vi gjerne nevne at Skoger Historielag planlegger en åpen dag på BYGDESAMLINGEN på Mellom Borge i aug. 1993.

Arrangementet er på planleggingsstadiet, men planen er å få det mest mulig levende og aktivt. Følg med for nærmere informasjon.

Jørgen Borge t.v. ved ruge-maskinen fra 1914, den er kommet fra Bjørn Fjære på Steen.

JULENISSEN

Nissen som bor i Skoger er ganske ensom. Det har blitt færre av dem han hadde omgang med. Elektrisk lys har skremt vekk både småtroll, tuftekalder og haugafolk.

Dette forteller en god venn av nissen, bonden Ola, i Skoger.

Han forteller også at nissen er en troskyldig kar som opp gjennom årene har hatt en viktig oppgave i bygdene.

Selvom det høres trist ut for nissen i en tid som vår, så er han fortsatt tilstede. Troen på nisser og tusser levde godt side om side med kristendommen i hundrevis av år. Helt til lyset ble elektrisk og Haugafolket trakk seg tilbake, men NISSEN ble igjen.

Bonden Ola vet bedre. Han kan fortelle at nissen vil alle vel. Han har sin egen metode når det gjelder å gjøre det bra for folk.

Nissen i Skoger holder til i skogen inne ved Rønnehue og Skulkerud.

- Jeg husker nissen fra jeg var fem seks år gammel. Jeg har aldri vært redd ham, men jeg så ham ikke de første årene. Jeg møtte ham imidlertid i fjøset. Det vil si jeg fornemte ham sammen med ei snill ku "Røsidre", og noen ganger mente vi at vi hadde sett ham bortved veggen, forteller bonden Ola.

Et annet sikkert tegn er at grøten som ble satt ut julaften ble spist. Et uigjenkallelig bevis.

Men hvorfor er vi mest interessert i ham ved juletider?

- Jula, og det at sola snur har alltid hatt stor betydning. Tida rundt jul har alltid vært høysesong for maktene vi ikke kjenner helt til.

Nissen selv har derfor alltid kunnet forbinde julen med noe hyggelig, for eksempel har han alltid fått litt ekstra mat.

- Gir han ikke gaver?

Ikke slik mange tror, men han hjelper gjerne til, slik at arbeidet går greit for den som ønsker å lage noe. Strikke votter eller sokker kanskje, male, tegne eller noe annet til jul.

Er det noe mer du vil fortelle om nissen like før JUL?

- Nei, men han gjemmer på en hemmelighet ingen har fått ut av ham, og det mest moderne han eier er et par lesebriller, forteller bonden Ola.

Etter å snakket med bonden Ola og kona Margit som stiller i stand til jul, er jeg overbevist om at nissen vil få det bra denne JULEN også. Han vil kose seg når han ser barn og voksne gå rundt juletreet og synge, bl.a. "På låven sitter nissen".

Tegning: Tonje H. Brekke

Hva med et JULEGAVE forslag
som dette, til en av de
SLEKTS-INTERESSERTE
i familien i år.
Dere vil da også støtte
Skoger Historielag.

De 4 FORSKJELLIGE kirker
i Skoger, Skoger gml.kirke,
Skoger, Konnerud og
Strømsgodset kirke.
Dette er doble kort
m/konvolutter ... å.kr. 5,-

VI SER TILBAKE, om Skoger
Historielags første 5 år med
mange fine artikler....kr. 30,-

FOLK OG FÅR et interessant
hefte om gamle boplasser,
stier og veier i tidligere
SKOGER kommune og m/folketelling
for 1875 for deler av Skoger
og hele Konnerud ... kr. 100,-

eller

Et unikt lite hefte for
slekts-interesserte:
FOLKETELLING for hele Skoger
sogn i 1809 kr. 50,-

Sistnevnte er funnet i papir-
ene fra Skoger Prestegård og
transkribert av GOTISK-GRUPPE.
Heftet inneholder også den
opprinnelige gotiske skrift.

Ønskes noe av dette kjøpt,
ta kontakt med redaksjons
komiteen.
(Folk og Får fåes kjøpt
i Drammensbanken m/filialer.)

POTETBRYLLUP PÅ STORE SOLUM GÅRD